

Juubelilõhnaline tantsijanna **Elonna Spriiit**

Foto autor: Teet Malsroos

^{märtsil(?)}
Hiljuti, 19. aprillil, pidas oma 80. juubelpidu estraaditantsija Elonna Spriiit.

Marvi Taggo

Särav Elonna on laval ikka suures plaanis olnud. Nagu ka päris elus, kus ta tänaseni märkamata ei jää. Prouat tervitavad inimesed tänaval, poes või bussi oodates: "Teie olete ju Elonna Spriiit - tunnen ära!" Ja Elonna Spriiit ihkab glamuuri - mis siin häbeneda, see on tantsijannal lihtsalt veres.

Unistas balletist

"Ajakirjanikud paljastasid kunagi minu sünniaasta. Ah-ah-aaa! Aga tegelikult olen ma palju noorem," flirdib daam ja täpsustab: "Ma sündisin siia ilma mitte päris nii nagu teised, vaid pärast seitset kuud. Kui vend mulle midagi pahasti öelda tahtis, siis ütles ikka, et oled enneaegne, noh, nagu alaarenenud või..." naerab Elonna pruunide silmade välkudes.

Tegelikult pole Elonna mitte niivõrd enneaegne, kui võrd eriline. Kujutage ette: Elonna on unistanud, et tal oleks poole väiksemad silmad, poole väiksem suu ja baleriini valged

suled nagu Helmi Puuril. Kuid teda, vastupidi, ehtisid mustad suled ja suured pruunid silmad, kuhu nii mõnigi mees ära uppus. Kui Elonna Spriiit käis Nõukogude Liidu ajal Soomes jalaoperatsioonil, küsiti, mis uneprogrammi peale panna. "Luikede järve" ütles vankumatu tantsijanna. Ja nii tehtigi.

Ühel oma eelmisel juubelipeol kuulutas Elonna Spriiit, et ta on ka ooperis laulnud. "Räägi, mida Neeme Järvi sulle selle laulmise kohta ütles?" küsinud seepeale Vello Orumets: Elonna ei jäänud vastust võlgu: "Ütles, et oskan laulda madala ja mahlase häälega, ainult et valesti. Eri Klas lisas, et oleks põrandas auk, oleks, kuhu pea pista. Aga mõelge vaid, ma laulsin Tambergi ooperis "Raudne kodu" ja olin Ülle Ulla dublant," räägib daam, muie suunurgas.

"Ükskord tuligi enda arvates laul hästi välja. Neemegi naeratas puldis. Pärast tuli koridoris vastu ja ma arvasin, et teeb komplimenti. Aga ta ütles: "Elonna, ma ju palusin teid pool tooni kõrgemalt laulda, kas te tõesti ei saanud aru?" Minu jaoks ei tähendanud need pool ja veerand tooni ju midagi," lisab ta.

Elonna lugusid

Kauaaegne tantsupartner Ants Vähejaus on oma kergejalgset partnerit iseloomustanud kui natukene kergemeelset. Kord, kui nad hakkasid Irkutski turneelt tagasi koju lendama, nägi Vähejaus, et Elonna tuleb lennujaama, "esikusein" (seinakattematerjal - toim.) üle öla. Vähejaus oli ise ostnud kalli maali ja imestas, miks partner seinaga nii kaugel veab, kui neid ka Eestis poes müüakse. Elonna plaksutas oma suuri silmi ja küsis seepeale, kas tõesti on selliseid seinu ka Eestis saada?

Elonnaga on igal pool seiklusi ja nalja saanud. Üks markantsemaid lugusid juhtus bussijaamas. Elonna Spriiit küsis bussijaama piletikassast: "Palun mulle üks pilet Kaera-Jaani." "Kuhu-kuhu?" küsiti kassast. "Te soovite Suure-Jaani, jah?" "Loomulikult," ütles daam nii tähtsalt, et silm ka ei pilkunud, "mis mina siis ütlesin..."

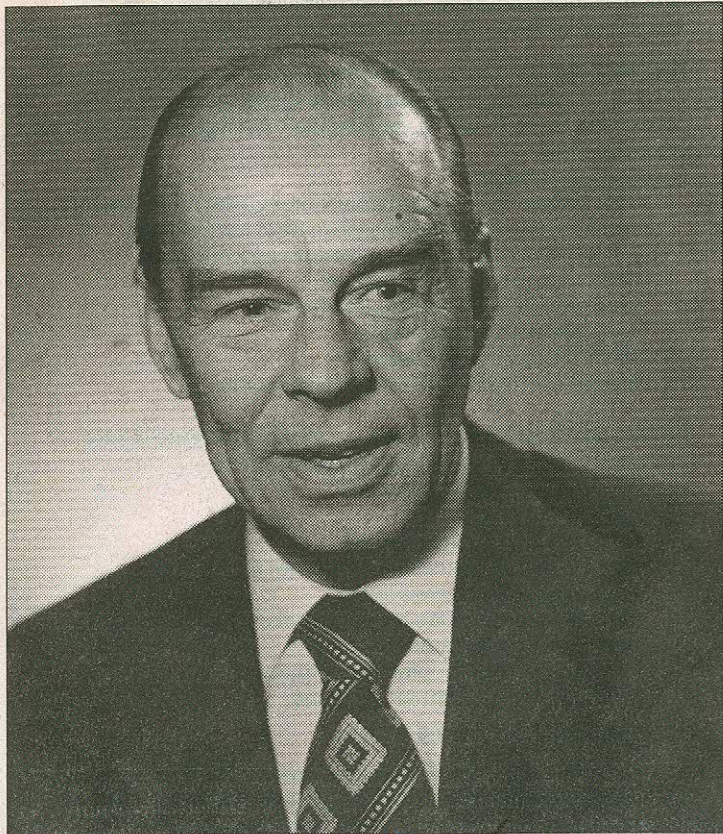
Ajakirjanikud on tantsijannalt ikka küsinud, mida ta tunneb oma partneri vastu, kes teda õhtust õhtusse oma käte vahel hoiab. "Tunnen sama, mida ajakirjanikud tunnevad laua, tooli, paberi vastu," vastas Elonna Spriiit elegantse naeratusena huulil. "Partneritena

oleme Antsuga alati teineteist täiendanud. Minu emotsionaalsus, tema jõud ja täpsus." Ants Vähejaus ja Elonna Spriiit olid menuansambli Laine tantsupaar. Tol ajal oli Laine solistik Heidi Tamme: "Me reisisime palju ringi, elasime tihti Elonnaga ühes hotellitoas. Minu meelest on ta ikka see suurte silmadega Elonna Spriiit, silmapaistev daam, kes jääb igavesti lapseks. Aga tal on alati olnud seda teravat meelt, mida reguleerib huumor. Elonna oli oktetis Laine üheksas laine, kes kogu aeg lainetas ja lainetas edasi, kui võimalik. Ja see tal õnnestub." Varieteeboss Kalju Saareke: "Ja kui mina istun mõnel üritusel mugavalt toolis nagu varieteetaat kunagi, juhtub ikka nii, et mingil ajal tõuseb Elonna püsti, plaksutab kutsuvalt oma silmi: tahaks väga tantsida. See on talle väga iseloomulik. Ükskord ütles Merle Lilje, et kaua te seal tantsite, kukute veel maha, aga ei kukkunud. Kui kooliajal öeldi, et Elonna pole niivõrd klassikantantsija, vaid rohkem nagu karaktertantsija, arvas üks asjatundaja, et Elonna on kõigeks võimeline."

*Kuulubaja
4. IV 2014*

Endel Pärna juhtis ehtpärnalik vaist

Kuulubaja 15. IV 2014

21. aprillil oleks armastatud operetinäitleja Endel Pärn saanud saja-aastaseks.

Marvi Taggo

Endel Pärn oli Estonia teatri parim operetilaulja, kirjutas teatri kunagine lavastaja Paul Mägi. Miks just Pärn? Aga sellepärast, et Pärna hääleulatus oli ainult kolm tooni ja sedagi siis, kui hääel korras oli. Kuid nende kolme tooniga võis ta imekspondavalt laulda lugusid, mis ulatusid kahe ja poole oktaavini. Pärn ei olnud hääle poolest operetilaulja, aga ta ei kaotanud lauldes kunagi lava-kuju.

“Endel Pärn oli sündinud näitleja, kes arenes oma rollis,” on öelnud lavastaja Sulev Nõmmik. “Ruttu haarav, alati endast noorem, parastav. Temaga polnud kerge kellelgi.”

Kui lavastaja murdis pead ja lootis, et küll tüki mõte talle

enesele proovide käigus selgeks saab, tuli Pärn norima: mis selle tüki mõte ikka on?

Usaldasid teineteise oskamatust

Monoklit kandnud ja stepikin- gi klöbistanud operetimiljonärid ning säravad naljakrahvid moodustavad kolmandiku Endel Pärna loomingu, kuid jäävad siiski kaugelt tema te- , teatri- ja filmirollidest. Need viimased on operetikoomiku tõsiosad, milles leidis isegi vapustavat traagikat. Endel Pärn oli üks neid näitle- jaid, tänu kellele teatlavastu- sed ja filmistsenaariumid ku- nagi režissööri portfelli ei jää- nud. Pärn oli tuntud ka raa- diokuuldemängudes.

Kuidas Endel Pärn teleekraanile sattus? “Televisiooni kut- sus mind režissöör Virve Aru- oja,” on ta ise meenutanud. “Ütlesin Virvele, et ei oska te- levisioonis midagi teha. Virve selgitas, et tema ka ei oskavat. Usaldades teineteise oskama-

tust, andis Virve mulle ni- miosa teatlavastuses “Prohhor XVII”

Ja Pärn hakkas kaameras elama. Seda võimaldas ehtpärna- lik vaist.

“Pärna tegi telenäitlejaks tema ääretu täpsus liikumises, misanstseenides, teksti and- mises. Pärn kuulus vana hea põlvkonna näitlejate hulka,” selgitas teleteatris “Draakoni” lavastanud Gunnar Kilgas. Pärna Pürjermeisteri kuju “Draakonis” algas isiklikust garderoobist: ta otsis sobiva ülikonna, kinnitas selle revääri külge kuradimaski, mille tütar oli Leedust toonud. Kaunistades selle valge lindi ja säravate kividega, sai maskist Draakoni märk Pürjermeisteri rinnas.

Mängis episoodi oma elust

Miks näitleja end väliselt ku- jundab? Selle kohta oli Endel Pärnal eluaegne etteheide: noored kardavad pausi ja lae- navad frakki.

Ita Ever tundis Endel Pärnas juba lõhnast ära tõelise meistri: “Endel oli särav näitleja, ke- da oli võtteplats täis. Ta ei “surnud” ära ka siis, kui filmi- keeles öeldi: “Mootor! Kaame- ra! Läks!” Aga mis puutub ka- rakteritesse, siis selles osas kuulub ta selliste näitlejate hulka nagu näiteks Ants Esko- la, kes võis ka bussipeatuses seistes mängida kümme-konna minuti jooksul ära kolm rolli. Ka Pärna pilk oli tegeliku elu suhtes vastuvõtlik, ta oli osav mängima episoodi oma elust.”

Endel Pärnale töid leiva lauale roolid operetilaval, aga keegi ei kahelnud, et selle oleks ta väl- ja teeninud ka draamalaval. Estonia teatris töötas laulev ja tantsiv Pärn, teleteatri ekraanil oli mõtlev ja kõnelev Pärn. Ning alati oli ta isiksus, mitte lihtsalt üks kuju.

Rahvusoper Estonia austas suurt meistrit 24. aprillil toi- munud operetigalaga.

Harri Vasara poeg Lauri esmakordselt Estonia laval

Mai viimasel kuupäeval etendus rahvusooperis Estonia Wagneri ooper „Tannhäuser“. Wolframi osas astus esmakordselt üles Lauri Vasar. Kes on Lauri Vasar?

Marvi Taggo

Eakamad inimesed mäletavad veel hästi Estonia teatri operetiartisti Harri Vasarat. Ja sedagi, et Harri Vasar oli üks väheseid lauljaid, kes sõandas ja oskas laulda „Ema südant“ – selleks lauluks ei piisanud ainult ilusast häälest.

Harri ja tema esimene abikaasa Viivika, kes oli samuti Estonia lauljanna, tutvusid muusikakoolis. Paraku läksid nende teed suhteliselt kiiresti lahku, kuid headeks sõpradeks jäid nad kogu eluks.

Elu näitas, et naise oli Harril palju, aga paraku pea kõik juhuslikud - Viivika muide mõistis seda. Räägitakse, et juba 15aastaselt pidanud Harri toominga otsa pakkuroni, sest ühe tema järjekordse vallutuse teine austaja hakkas teda jälitama. Kuulus mees, keda nähes hoidsid tütarlapsed

lausa hinge kinni.

Harril oli komme laulmise ajal kätt rinnal hoida. Ükskord saadeti talle kiri: ärge hoidke nähtaval seda kätt, kus teil on abielusõrmus. Tüdrukud saatsid Harrile pilte ja tahtsid saada autogramme. Tema ei teinud väljagi Sidepidaja olnud Viivika, sest kohusetunne et lubanud tal pilte tagasi saatmata jätta.

Isa jälgedes

Vasarate lapsi võib ära tunda suurte pruunide silmade järgi, mis on ümmargused nagu Hiina keisri teetassid. Kuid ükski Vasaratest pole toetunud mitte kunagi nende isa Harri Vasara tuntusele. Harri ja Viivika abielust sündis poeg Arne Vasar – teada-tuntud karikaturist, kes lisaks sellele viljeles akvarelli, maali, aga tegi ka joonisfilme, mille eest teenis Jaapanis ja Belgias (ei saa täpselt aru, mida teenis? Raha? Preemiaid?).

Harri Vasara teisest abielust Illega sündis tütar Kati Vasar-Murutar-Vatmann - kirjanik ja ajakirjanik, kes pole lavale kippunud, küll aga mängib elunäitelaval ja figuureerib seltskondades. Tema

kirjutatud lugusid mängivad teised.

Harri Vasara kõige noorem poeg Lauri Vasar õppis laulmist Salzburgis ja sarnaneb laval isaga kui kaks tilka vett. Baritonihäälnel Lauri on laulnud ja laulab paljudel maailmalavadel, aga Estonia teatris laulis ta esimest korda alles mai lõpus „Tannhäuseris“.

Muide, Lauri äiapapa hoia: mees, vaata ette, neid, kes su isa on laulmas kuulnud ja mäletavad, istub saalis vähemalt 150!

Lauri Vasar käib isa jälgedes, aga ta pole mitte isa vari, vaid tema ise. Võibolla just sellepärast, et mitte komistada isa suurtes saabastes, Lauri Eestist kaugele laulu õppima läkski?

Isa ei kasvatanud Laurit, kuid andis talle oma nime. Lauri emaga Harri Vasar ei abiellunudki. Esimene abikaasa Viivika arvas, et Harri pelgas suurt vanusevahet Lauri ema Ülla Millistveriga, kes on Estonia teatri kontsertmeister.

Muusikaõpingud lähendasid

Isa-poja side läks tugevaks, kui Lauri hakkas muusikat õppima. „Esiailgu isa

pelgas, et tahan lauljaks saada,“ nentis Lauri. „Aga kui ta nägi, et mul hästi läheb, oli ta tõesti rõõmus.“

Lauri Vasar ei teadnud kaua ka seda, et tal on poolõde Kati. Või täpsemalt: Kati Laurist teadis, vastupidi mitte. Muusikaakadeemia tudengid, teiste hulgas Lauri, mängisid „West Side Story“ ja Kati läks pärast etendust lava taha ning ütles Laurile ilma sissejuhatusega: „Paha poiss, miks sa meie isa etendust vaatama ei kutsunud?“

„Aga et me Aarnega poolvennad olime, selle peale ei tulnud vist keegi,“ arvas Lauri. „Temaga olen ma lapsepõlves mänginud ja Aarne kukil sõitnud.“

Ja siiski on ka laiem telepublik Lauri Vasaraga kunagi ammu juba kohtunud: Sulev Nõmmiku telefilmis „Siin me oleme“ oli üks väike poiss, kes laulis ja jooksis karjapiit-saga ring.

Tema ongi Lauri, kes maast madalast koos emaga teatriproovides käis ja keda Sulev Nõmmik seal märkas ning kohe ka oma „laulu“ sisse pani.